

POLSKA
SPÓŁKA GAZOWNICTWA

SPRAWOZDANIE ROCZNE
z realizacji Programu zgodności
w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

Warszawa, marzec 2022 r.

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

Spis treści:

1. Wstęp.....	2
2. Podstawa prawna działań podejmowanych w obszarze Programu zgodności	3
3. Działania podjęte w ramach Programu zgodności	5
4. Obowiązek szkoleniowy	12
5. Skargi i wnioski dotyczące Programu zgodności.....	14
6. Środki ochrony informacji wrażliwych	18
7. Podsumowanie	21

1. Wstęp

Działając na podstawie art. 9d ust. 5a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2021 r. poz. 716, z późn.zm.) Inspektor ds. spraw zgodności, zwany dalej również Inspektorem, przedkłada sprawozdanie zawierające opis działań podjętych w celu realizacji obowiązującego Programu zgodności, czyli programu zapewnienia niedyskryminacyjnego traktowania użytkowników systemu dystrybucyjnego w 2021 r. Złożenie przedmiotowego dokumentu do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, zwanego dalej Prezesem URE lub Regulatorem lub Organem Regulacyjnym, stanowi jednocześnie wypełnienie obowiązku sprawozdawczego przewidzianego w treści Programu zgodności (pkt 5.3.4 Programu). W sprawozdaniu została szczegółowo omówiona aktywność Spółki oraz Inspektora ds. zgodności zrealizowana w ubiegłym roku na gruncie przepisów Programu, podjęte i wykonane działania i inicjatywy, w tym w obszarze zwiększenia świadomości pracowników o regułach zgodności i niezależności operatorskiej, wdrożone zmiany oraz wydane opinie i stanowiska.

Za nadzorowanie przestrzegania Programu zgodności i niezależności OSD w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o., zwanej dalej również Spółką lub PSG, odpowiedzialny jest Inspektor ds. zgodności będący równocześnie Kierownikiem Biura zgodności. Inspektor ds. zgodności w PSG zajmuje stanowisko niezależne podległe bezpośrednio Prezesowi Zarządu Spółki. Wymogi dotyczące zatrudnienia Inspektora wynikają z przepisów Prawa energetycznego oraz Programu zgodności. W myśl pkt 1.1. oraz pkt 5.1.6.1. Programu zgodności Inspektor podlega bezpośrednio Zarządowi Spółki, a zajmowane przez niego stanowisko jest stanowiskiem odrębnym i nie może być łączone z innymi funkcjami lub stanowiskami. Przedmiotowy przepis Programu pozostaje w zgodzie z wymogami ustawowymi stanowiącymi, że Inspektor powinien być swoich działaniach niezależny – art. 9d ust. 5 Prawa energetycznego.

Inspektor ds. zgodności jako Kierownik Biura zgodności zajmuje się również zagadnieniami wynikającymi z prawa antymonopolowego, co sprzyja budowaniu świadomości Spółki w obszarze reguł zgodności obowiązujących Operatora, ponieważ częstokroć te same stany faktyczne mogą rodzić ryzyka zarówno na gruncie przepisów energetycznych jak również antymonopolowych. Ponadto zgodnie z zasadami identyfikacji

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

kluczowych stanowisk pracy w PSG stanowisko Inspektora zostało uznane za Kluczowe Stanowisko Pracy o charakterze strategicznym dla Spółki, co sprzyja budowaniu świadomości wśród pracowników o znaczeniu Programu zgodności w działalności OSD.

W zakresie wdrażania Programu oraz jego bieżącej realizacji Inspektor współpracuje z Koordynatorami ds. programu zgodności, zwanymi dalej również Koordynatorami, którzy swoją funkcję pełnią w wszystkich Oddziałach Zakładach Gazowniczych Spółki. Koordynatorzy ściśle współpracują z Inspektorem przy rozpatrywaniu spraw o zasięgu lokalnym zgłaszanych do rozpatrzenia na gruncie Programu zgodności oraz realizują obowiązek szkoleniowy wobec nowozatrudnionych pracowników w jednostkach terenowych Spółki. Działalność Koordynatorów ma szczególne znaczenie dla zapewnienia przestrzegania reguł zgodności przez całą Spółkę, w szczególności Gazownie oraz Placówki Gazownicze. Poprzez współdziałanie z Koordynatorami Inspektor uzyskuje dostęp do informacji o większej liczbie zdarzeń potencjalnie ryzykownych i dzięki temu może im przeciwdziałać. W 2021 roku nie było zmian w zakresie osób pełniących funkcję Koordynatora w Oddziałach.

Realizacja przepisów Programu zgodności w PSG sp. z o.o. ma priorytetowe i strategiczne znaczenie, mając na względzie historię, skalę i zakres działalności prowadzonej przez Spółkę. Polska Spółka Gazownictwa jest nowoczesnym przedsiębiorstwem o bogatych tradycjach czerpiących doświadczenie z ponad 160 – letniej historii gazownictwa na ziemiach polskich. PSG jest największym w Europie Operatorem Systemu Dystrybucyjnego Gazu. Spółka eksploatuje sieć gazowa o długości prawie 200 tys. km, co stanowi 97% sieci dystrybucyjnej gazu w Polsce, poprzez którą dostarcza rocznie ponad 12 mld m³ paliwa gazowego do ponad 7,3 mln Klientów. Dążeniem Spółki jest nie tylko zapewnienie bezpieczeństwa dostarczania paliw gazowych, ale również zagwarantowanie najwyższego poziomu realizacji umów z użytkownikami systemu oraz obsługi odbiorców, który to cel jest osiągany dzięki zachowaniu postanowień Programu oraz dodatkowych dokumentów regulujących działalność Operatora.

Przestrzeganie reguł zgodności zważywszy na fakt, że PSG należy do przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, tj. Grupy Kapitałowej PGNiG, do której należą sprzedawcy paliwa gazowego posiadający największy udział w hurtowym i detalicznym rynku sprzedaży paliwa gazowego (PGNiG S.A. oraz PGNiG Obrót Detaliczny sp. z o.o.) stanowi fundamentalny obszar aktywności Spółki. Znaczenie obszaru wzrosło wraz z opublikowaniem przez Prezesa URE nowych Wytycznych do Programu zgodności w lutym 2019 r., w których Regulator zaakcentował istotne znaczenie Programu w bieżącej działalności OSD. Zgodnie z Wytycznymi Organu Regulacyjnego fakt umiejscowienia operatora w strukturze przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo nie może w żadnym stopniu wpływać na pełnione przez operatora funkcje a OSD powinien być niezależnym, bezstronnym i transparentnym moderatorem rozwoju rynku. Inspektor oraz kadra menedżerska w PSG dokładają starań, aby sprostać nowym wyzwaniom oraz aby zasady wynikające z Programu zgodności były respektowane przez pracowników każdego szczebla organizacji.

2. Podstawa prawna działań podejmowanych w obszarze Programu zgodności

Inspektor ds. zgodności realizował swoje działania w 2021 r. w oparciu o normy Programu zgodności oraz przepisy prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności ustawy

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. W zakresie działalności opiniodawczej Inspektor sięgał również do przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 2003/55/WE.

Ponadto Inspektor często korzystał z wytycznych dotyczących przestrzegania reguł zgodności sformułowanych przez krajowy Organ Regulacyjny oraz organy i organizacje unijne. W szczególności częstym punktem odniesienia w rozpatrywanych sprawach były zalecenia sformułowane przez Prezesa URE w nowych wytycznych do treści Programów zgodności opracowywanych przez operatorów systemów dystrybucyjnych i operatora systemu magazynowania (Wytyczne do treści Programów Zgodności opracowywanych przez operatorów systemów dystrybucyjnych i operatora systemu magazynowania, Informacja Prezesa URE 15/2019 z dnia 18 lutego 2019 r.), zwanych dalej Wytycznymi do Programu zgodności z 2019 r.

Poniżej opis kluczowych regulacji prawnych wykorzystywanych w działalności Inspektora w 2021 r. Podstawowym aktem prawnym stosowanym przez Inspektora w bieżącej działalności jest Program zgodności. W PSG obowiązuje Program zatwierdzony przez Prezesa URE decyzją z dnia 26 sierpnia 2013 r. nr DRR-7125-21(4) /2013/MKo1, która następnie została zmieniona przez Prezesa URE decyzją z dnia 14 października 2013 r. nr DRR-7125-21(7) /2013/MKo1 w zakresie firmy przedsiębiorcy. Od 2019 r. trwały prace zainicjowane przez Organ Regulacyjny, których celem była zmiana obowiązującego Programu w kierunku zaostrzenia reguł zgodności i niezależności OSD. Zakresem zmiany zostały objęte przede wszystkim takie obszary jak uszczegółowienie reguł niezależności operatorskiej, minimalny zakres przedmiotowy Programu, funkcjonowanie ICT, odrębność w zakresie marki OSD, zasady prowadzenia komunikacji, marketingu i działalności B+R przez Operatora oraz rozbudowane zasady ochrony danych sensytywnych. W ramach tego procesu Operator, odpowiadając na wezwania Prezesa URE, przedkładał kolejne wersje nowego Programu zgodności, argumentując swoje stanowisko w odniesieniu do poszczególnych żądań Organu Regulacyjnego. W dniu 19 października 2021 r. zakończył się proces konsultacji zmiany Programu zgodności dla PSG, tj. decyzją nr DRR.WRD.748.4.03.2019.APo z dnia 19 października 2022 r. Prezes URE zatwierdził aktualizację Programu zgodności dla Spółki. Zmieniony Program zgodności zacznie obowiązywać w Spółce od dnia 28 kwietnia 2022 roku.

Program zgodności oraz nowe Wytyczne do Programu zgodności z 2019 r., to kluczowe dokumenty regulujące funkcjonowanie OSD w odniesieniu do innych uczestników rynku w zakresie przestrzegania zasady równoprawnego traktowania. Jednak podstawowym dokumentem, z którego wynikają obostrzenia dla działalności operatorskiej jest ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, w szczególności art. 9d określający reguły i warunki samodzielności decyzyjnej OSD. Zgodnie z powołanym przepisem prawa operator systemu dystrybucyjnego będący w strukturze przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo pozostaje pod względem formy prawnej i organizacyjnej oraz podejmowania decyzji niezależny od innych działalności niezwiązanych z dystrybucją paliw gazowych. Operator systemu dystrybucyjnego ma prawo podejmować niezależne decyzje w zakresie majątku niezbędnego do wykonywania działalności gospodarczej w zakresie dystrybucji paliw gazowych, natomiast osoby odpowiedzialne za zarządzanie operatorem mają zapewnioną możliwość niezależnego działania. Ponadto organ przedsiębiorstwa

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

zintegrowanego pionowo nie może wydawać Operatorowi Sieciowemu poleceń dotyczących jego bieżącej działalności. Operator powinien mieć pełną niezależność w zakresie zatwierdzonego planu finansowego. PSG oraz Zarząd Spółki wykonują swoje zadania zgodnie z kryteriami niezależności operatorskiej wyrażonymi w ww. przepisach Prawa energetycznego.

Inspektor w bieżącej działalności stosuje wytyczne nie tylko organów krajowych, ale często odwołuje się również do wytycznych unijnych wydawanych przez CEER (*The Council of European Energy Regulators*) oraz ACER (*Agency for the Cooperation of Energy Regulators*) zawierających interpretacje przepisów dotyczących funkcji Operatora oraz zakresu autonomii operatorskiej. W przedmiotowych dokumentach podkreśla się, że nowe wyzwania i zadania dla OSD powinny być realizowane w myśl zasady, że kluczową rolą OSD jest zachowanie neutralności w kontaktach zewnętrznych z przedsiębiorstwami energetycznymi, ponieważ niedyskryminacyjny dostęp do sieci dystrybucyjnej decyduje o dostępie dostawcy do odbiorców na poziomie detalicznym. Inspektor w swoich stanowiskach przedstawiał szerokie spektrum aspektów i problemów, odnosząc się nie tylko do postanowień Programu zgodności, ale także opracowań kierunkowych takich jak ww. dokumenty. Takie kompleksowe podejście miało na celu zmniejszenie ryzyka dokonania nieprawidłowej interpretacji i rekomendacji co do dalszych działań.

3. Działania podjęte w ramach Programu zgodności

W 2021 roku Inspektor realizował spoczywające na nim obowiązki wynikające z treści Programu zgodności oraz przepisów Prawa energetycznego. Podejmowane działania służyły kontynuowaniu działań rozpoczętych w latach ubiegłych. Ponadto wdrożone zostały nowe rozwiązania oraz ulepszone istniejące narzędzia. Inspektor dokładał starań, aby wykonywane zadania przyniosły korzyści jakościowe dla Spółki oraz zabezpieczyły przedsiębiorcę przed zarzutami naruszenia postanowień Programu zgodności lub przepisów dotyczących niezależności OSD. Kluczowym celem działań Inspektora była ochrona interesów odbiorców paliwa gazowego. Inspektor czuwał, aby reguła równego i niedyskryminacyjnego traktowania użytkowników systemu dystrybucyjnego była przestrzegana przez pracowników Spółki, dlatego główny wysiłek Inspektora koncentrował się na wdrażaniu rozwiązań służących podniesieniu poziomu świadomości pracowników. Jasność, przejrzystość, transparentność, przystępny przekaz stanowiły główne kryteria, którymi kierował się Inspektor przy opracowywaniu mechanizmów realizacji postanowień Programu.

Realizując zadania w obszarze zgodności w 2021 r. Inspektor stosował narzędzia, których celem było przede wszystkim zwiększenie świadomości pracowników Spółki w zakresie obostrzeń prawno-regulacyjnych obowiązujących Operatora Sieciowego, w tym reguł zgodności, tak aby nie doszło do zaistnienia naruszenia. Kluczowym elementem aktywności Inspektora było wydawanie opinii oraz stanowisk, zawierających ocenę rozpatrywanych stanów faktycznych i ryzyk związanych z podjęciem określonych działań. Wydając opinie, Inspektor wielokrotnie wskazywał rekomendowany kierunek działań wyłączający lub istotnie ograniczający ryzyka wynikające z Programu zgodności. W ubiegłym roku Inspektor opiniował zagadnienia przede wszystkim z obszaru badań i rozwoju, komunikacji, zakupów, nieruchomości, ICT, rozwoju sieci gazowej, wdrożenia regulacji holdingowych, controllingu oraz innowacji.

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

Aktywność obszarów merytorycznych występujących do Inspektora iub Koordynatorów ds. zgodności o zajęcie stanowiska odnośnie danego zagadnienia wskazuje na rosnące znaczenie obszaru zgodności w codziennej działalności Spółki. Ponadto liczne pytania dotyczące stosowania reguł Programu w odniesieniu do aspektów finansowych dowodzą, że zrozumienie tych zasad jest coraz większe w obszarach, które nie dotyczą podstawowych zadań Operatora.

W ubiegłym roku tak jak w poprzednich latach część pytań dotyczyła wspólnego zajmowania nieruchomości przez PSG oraz spółki obrotowe z GK PGNiG, tj. PGNiG S.A., PGNiG OD sp. z o.o. W przypadku nowych stanów faktycznych pytania dotyczyły kwestii dopuszczalności prowadzenia aktywności przez Operatora i spółkę obrotu w tej samej lokalizacji. W swoich opiniach Inspektor akcentował, że zgodnie z nowymi Wytycznymi do Programu zgodności z 2019 r., najbardziej pożądaną sytuacją są oddzielne lokalizacje (adresy) jednostek organizacyjnych Operatora i spółek wchodzących w skład przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, ponieważ służy to zapewnieniu przejrzystości działania Operatora i eliminuje możliwość dyskryminacji użytkowników systemu dystrybucyjnego i nieuprawnionego przekazania informacji sensytywnych. Mając na względzie kierunek wytyczony przez Regulatora Inspektor w swoich opiniach podnosił, że nowe sytuacje w zakresie wspólnego zajmowania nieruchomości przez Operatora i przedsiębiorstwo obrotu zarówno z Grupy Kapitałowej PGNiG jak i spoza rodzimego holdingu, zwłaszcza gdy w tych lokalizacjach miały funkcjonować punkty obsługi klienta, nie powinny mieć miejsca. Inspektor akcentował, że takie rozwiązania mogą powodować trudności u odbiorców paliwa gazowego w zakresie właściwej identyfikacji ról pełnionych przez poszczególne podmioty na rynku gazu.

Zasady wynikające z nowych Wytycznych do Programu zgodności z 2019 r. dotyczące wspólnego zajmowania nieruchomości przez OSD oraz spółkę obrotu znalazły odzwierciedlenie w regulacji wewnętrznej PSG pn.: „Zasady oddawania nieruchomości spółki do korzystania innym podmiotom”, który to akt został wprowadzony w Spółce przez Prezesa Zarządu zarządzeniem nr 63/2021 z dnia 19 lipca 2021 r. Pkt. 2.13. przedmiotowej regulacji dotyczy bezpośrednio wspólnego zajmowania powierzchni przez Operatora ze spółką obrotu. Przedmiotowe postanowienie stanowi, że „W celu realizacji zasad wynikających z ustawy Prawo energetyczne oraz Programu zgodności, w szczególności zasad równoprawnego traktowania użytkowników systemu dystrybucyjnego, umowy najmu dzierżawy/inne umowy zobowiązaniowe nie powinny być zawierane ze sprzedawcą/producentem/wytwórcą paliwa gazowego lub energii elektrycznej, jeśli wskazany przedsiębiorca w nieruchomości należącej do PSG zamierza prowadzić punkt obsługi klienta”. Jego wprowadzenie w regulacji wewnętrznej PSG było efektem uzgodnień pomiędzy Inspektorem oraz obszarem odpowiedzialnym za zarządzanie nieruchomości w PSG.

W ubiegłym roku Inspektor mocno wspierał funkcjonowanie obszaru ICT oraz bezpieczeństwa teleinformatycznego w odniesieniu do prawidłowego stosowania reguł zgodności oraz niezależności OSD w tym obszarze. Inspektor był angażowany w projekty, których celem było wdrażanie rozwiązań informatycznych mających wpływ na sposób wykonywania zadań ustawowych przez OSD. W swoich stanowiskach Inspektor akcentował obostrzenia wynikające z Wytycznych do Programu zgodności z 2019 r., czyli między innymi konieczność wykazania rynkowości oraz korzyści

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

jakościowych wdrożenia danego narzędzia. W zakresie systemów IT dotyczących podstawowej działalności OSD, Inspektor wskazywał, że ich nabycie powinno być samodzielną decyzją OSD. Taka interpretacja kierunkowa wynika z ww. Wytycznych, w myśl których rozwiązania informatyczne wspierające działalność operacyjną operatora w obszarze zarządzania majątkiem, zarządzania siecią (dyspozycje, obsługa ruchowa), inwestycji, rozwoju, przyłączania odbiorców, gospodarki materiałowej, usług dystrybucyjnych, obsługi odbiorców powinny być zrealizowane w postaci infrastruktury ICT fizycznie odrębnej i niezależnej od przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo lub spółek wchodzących w jego skład oraz zarządzane przez służby bezpośrednio podległe operatorowi. W 2021 r. przedmiotem analizy Inspektora było między innymi możliwość wdrożenia przez PSG narzędzia zakupowego opracowanego dla GK PGNiG. Zagrożenia o charakterze prawno-regulacyjnym wskazane przez Inspektora wpłynęły na zaniechanie przyjęcia tego rozwiązania przez Spółkę.

W ubiegłym roku Inspektor aktywnie współpracował z Departamentem Rozwoju w zakresie realizacji projektów badawczo-rozwojowych. W tym obszarze Inspektor również posiłkował się wymogami wynikającymi z nowych Wytycznych do Programu zgodności z 2019 r., które określają warunki, jakie OSD powinien spełnić w zakresie działalności badawczo-rozwojowej. Regulator w treści Wytycznych podkreślił, że działalność badawczo-rozwojowa Operatora powinna być prowadzona na zasadach transparentnych i niedyskryminujących, w szczególności proces doboru partnerów powinien być otwarty i transparentny oraz nie powinno być możliwe prowadzenie jakiegokolwiek działalności badawczo-rozwojowej na polecenie innych podmiotów przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo. W swoich opiniach Inspektor zaznaczał, że jakakolwiek współpraca w obszarze B+R nie może prowadzić do naruszeń zasad ochrony wrażliwych danych operatorskich. Inspektor wspierał Departament Rozwoju w pracach nad stworzeniem Regulaminu współpracy badawczo-rozwojowej i innowacyjnej PSG z jednostkami zewnętrznymi. Czego efektem było wdrożenie w Spółce powyższego Regulaminu oraz opublikowanie na stronie internetowej PSG, tak aby zainteresowane podmioty mogły się zapoznać z jego treścią. Celem Regulaminu współpracy badawczo-rozwojowej i innowacyjnej PSG z jednostkami zewnętrznymi było określenie zasad współpracy z jednostkami zewnętrznymi, aby infrastruktura operatora, jak również informacje będące w jego posiadaniu były dostępne dla wszystkich na równych zasadach i była wykorzystywana dla poprawy efektywności produkcji i konsumpcji paliw gazowych.

We współpracy z Departamentem Rozwoju Inspektor uczestniczył w opiniowaniu porozumień, które Spółka zawierała z podmiotami zewnętrznymi. Celem tych porozumień było zainicjowanie współdziałania owocującego bardziej efektywną realizacją inwestycji sieciowych z pożytkiem dla odbiorców paliwa gazowego. Każdorazowo Inspektor zaznaczał i wprowadzał zmiany podkreślające odmienną otoczenia prawno-regulacyjnego, w którym funkcjonuje Operator i konieczność stosowania reguł zgodności i niezależności OSD przy wykonywaniu postanowień porozumienia. Przestrzeganie Programu zgodności było zapewniane poprzez wprowadzenie odpowiednich klauzul umownych nakładających taki obowiązek pod sankcją kary umownej. Inspektor opiniował również udostępnianie materiałów i informacji na potrzeby przygotowania przez pracowników PSG prac magisterskich oraz prac dyplomowych w ramach studiów MBA dotyczących rozwoju sieci gazowej.

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

Ważnym osiągnięciem w odniesieniu do zasad wynikających z nowych Wytycznych do Programu zgodności z 2019 r., które miało miejsce w 2021 r. było opracowanie „Regulaminu współpracy badawczo-rozwojowej i innowacyjnej PSG sp. z o.o. z jednostkami zewnętrznymi”. Zgodnie z celem Regulaminu jego przyjęcie było związane z koniecznością zapewnienia przestrzegania przepisów Prawa energetycznego dotyczących niezależności OSD, w szczególności art. 9d ust. 1d, 1e, 1h oraz ust. 3. Odesłanie do reguł niezależności oraz zasad Programu zgodności zostało kilkakrotnie ujęte w Regulaminie, tj. w pkt I.2, I.3, IV.1.2.2, IV.1.3.1-1.3.4, IV.1.5.2. W treści Regulaminu zostało zaakcentowane, że jednostki zewnętrzne przyjmują do akceptującej wiadomości, że udział PSG w zakresie prowadzenia prac badawczo-rozwojowych i innowacyjnych objęty jest ograniczeniami wynikającymi z posiadania przez PSG statusu OSD. Ponadto Regulamin stanowi, że Spółka może angażować się w projekty badawczo-rozwojowe i innowacyjne, których rezultaty mają w założeniu służyć zapewnieniu efektywnego i niezawodnego świadczenia usług dystrybucji paliw gazowych lub realizacji zadań ustawowych OSD. Regulamin określa tryb postępowania w zakresie zgłaszania i wyboru projektów badawczo-rozwojowych lub innowacyjnych (tryb podstawowy oraz szczególny). Zgłaszający zobowiązany jest uwzględnić konieczność dochowania wymogów przewidzianych powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym zwłaszcza przepisami Prawa energetycznego jak również Programu zgodności (pkt 1.3.1 Regulaminu). W myśl Regulaminu w przypadku stwierdzenia przez PSG, że nawiązanie lub kontynuowanie współpracy, o której mowa w Regulaminie, narusza ograniczenia w zakresie niezależności operatorskiej lub reguł zgodności albo że występuje poważne ryzyko naruszenia tych ograniczeń PSG jest uprawniona do natychmiastowego zakończenia współpracy ze zgłaszającym, w tym w szczególności – w zależności od etapu zaangażowania współpracy – do pozostawienia zgłoszenia bez rozpatrzenia, odrzucenia zgłoszenia, niezawarcia umowy lub rozwiązania umowy bez wypowiedzenia (pkt 1.3.4 Regulaminu). Regulamin został dostosowany do przepisów zaktualizowanego Programu zgodności, który zacznie obowiązywać od 28 kwietnia 2022 r. (pkt 1.3.5 Regulaminu). Regulamin został opublikowany na stronie internetowej PSG pod adresem [Polska Spółka Gazownictwa - Regulamin współpracy B+R+I \(psgaz.pl\)](https://polskaspoleczagazownictwa.pl/regulamin-wspolpracy-b+r+i/) i jest dostępny dla wszystkich zainteresowanych współpracą ze Spółką w obszarze działalności B+R+I.

Tak jak w poprzednich latach licznie opinie wydawane przez Inspektora dotyczyły działalności marketingowej oraz identyfikacji wizualnej Spółki a także prawidłowej polityki komunikacyjnej wewnątrz i na zewnątrz organizacji, w tym w ramach GK PGNiG. Niewątpliwie dużym ułatwieniem we właściwym komunikowaniu roli PSG na runku gazu, czyli niezależnego Operatora Systemu Dystrybucyjnego, jest posiadanie odrębnego znaku towarowego, który odróżnia PSG od holdingu, jednakże nadal powstają wątpliwe sytuacje, które wymagają bieżącego reagowania. Inspektor, wydając opinie w zakresie działalności marketingowej i komunikacyjnej Spółki wielokrotnie korzystał z interpretacji zawartych w Wytycznych do Programu zgodności z 2019 r. Wytyczne przesądzają, że działania podejmowane przez Operatora powinny prowadzić do uzyskania czytelnej i spójnej identyfikacji rynkowej oraz odróżnienia Operatora od innych podmiotów przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo.

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

Należy zaznaczyć, że PSG zachowuje odrębność komunikacyjną w wielu obszarach, między innymi Spółka posiada adresy e-mail niezależne od holdingu, odrębną stroną internetową oraz intranetową jak również własne konta w mediach społecznościowych (Facebook, Instagram, LinkedIn). Inspektor na bieżąco weryfikuje treści umieszczane przez PSG w mediach społecznościowych i w razie wątpliwości co do ich prawidłowości podejmuje działania w zakresie zmiany lub usunięcia zanegowanych treści. Od 2019 roku w GK PGNiG jest wydawany kwartalnik pt. „Głos Grupy”, w którym publikowane są artykuły dot. aktywności poszczególnych Spółek z przedsiębiorstwa holdingowego. Inspektor jest uprawniony i zobligowany do weryfikacji treści ww. magazynu przed jego publikacją. W przypadku uwag, które najczęściej dotyczą artykułów opracowanych przez spółki obrotu, artykuły, do których zgłoszono zastrzeżenia nie są umieszczane w wersji „Głosu Grupy” przeznaczonego do rozdyskrebowania w PSG. Takie rozwiązanie stanowi wyraz realizacji zakazów wynikających z Programu zgodności, które zostały skonkretyzowane w Wytycznych do Programu zgodności z 2019 r., stanowiących, że promowanie i rekomendowanie osobom trzecim, w tym pracownikom Operatora lub podmiotom działającym na jego zlecenie, jakichkolwiek przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się wytwarzaniem, produkcją bądź sprzedażą energii lub paliw gazowych jest niedopuszczalne. W 2021 r. Inspektor zweryfikował „Głos Grupy” pięciokrotnie. Większość uwag Inspektora dotyczyła treści artykułów PGNiG OD sp. z o.o. oraz PGNiG Termika S.A., które końcowo nie były publikowane w wersji magazynu przeznaczonego do rozpowszechnienia w PSG.

Od zeszłego roku dla pracowników PSG poprzez wewnętrzną stronę Spółki dostępny jest Intranet GK PGNiG, w którym można znaleźć informacje o najważniejszych wydarzeniach w GK PGNiG, a także przegląd prasy oraz informacje o prowadzonych rekrutacjach w Spółkach wchodzących w skład GK PGNiG. Na portalu intranetowym GK PGNiG widocznym dla pracowników PSG nie są dostępne informacje, których publikacja przez OSD byłaby niezgodna z przepisami Programu zgodności oraz zasadami niezależności operatorskiej. Nad zgodnością z wymaganiami prawno-regulacyjnymi informacji umieszczanych w Intranecie GK PGNiG dostępnych dla pracowników Spółki czuwa Inspektor ds. zgodności we współpracy z Departamentem Komunikacji. Podobnie jak w przypadku „Głosu Grupy” treści Intranetu GK PGNiG, które mogłyby budzić wątpliwości na gruncie przepisów dotyczących niezależności OSD oraz Programu zgodności nie są widoczne dla osób zatrudnionych w Spółce.

Inspektor czuwał nad odrębnością działania PSG nie tylko w odniesieniu do polityki komunikacyjnej OSD. Projekty opracowywane jako wspólne rozwiązania w GK PGNiG były wdrażane z poszanowaniem prawa Operatora do samostanowienia i podlegały koniecznej modyfikacji w przypadku niemożności ich pogodzenia z obowiązkami Spółki Sietkowej. Inspektor dokładał starań, aby relacje pomiędzy Operatorem Sietkowym a spółką matką, nie przekraczały granic nadzoru właścicielskiego, określonego w art. 9d ust. 3 Prawa energetycznego, czyli w zakresie nadzoru nad wykonywanym przez operatora zarządem i wykonywaną przez niego działalnością gospodarczą, w odniesieniu do rentowności zarządzanych przez niego aktywów. Dzięki efektywnej współpracy pomiędzy Inspektorem a Biurem Organizacji i Nadzoru na bieżąco oceniane były wnioski, żądania formułowane przez przedsiębiorstwo macierzyste na gruncie przepisów dotyczących autonomii operatorskiej oraz praw właścicielskich wobec OSD. Tym samym Inspektor czuwał,

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

aby reguły unbundlingu funkcjonalnego, w tym prawo do samodzielnego działania oraz skutecznego podejmowania decyzji handlowych i operacyjnych były przestrzegane w GK.

Działania holdingowe przewidujące udział Operatora, inicjowane w ubiegłym roku, a przewidujące czynne lub bierne uczestnictwo PSG były przekazywane Inspektorowi celem zajęcia stanowiska bezpośrednio przez Zarząd lub Dyrektorów obszarów merytorycznych oraz Dyrektorów Oddziałów Zakładów Gazowniczych. Inspektor wielokrotnie opiniował dopuszczalność udziału PSG w zakupach wspólnych realizowanych w GK PGNiG, zwłaszcza w zakresie ICT, podróży służbowych, świadczenia usług sprzątanania, zakupu ubezpieczenia oraz świadczeń pocztowych i kurierskich. Opinie zawierały zastrzeżenia, których spełnienie decydowało o legalności danego działania. Inspektor każdorazowo akcentował, że zakup wspólny wymaga jasnego uzasadnienia biznesowego, tzn. przedstawienia korzyści, która Spółka osiągnie dzięki realizacji zakupu wspólnego w miejsce samodzielnego nabycia, w szczególności wykazania efektywności kosztowej takiego zakupu. Inspektor wyjaśniał, że zakup wspólny oznacza wyłącznie przeprowadzenie wspólnego postępowania, natomiast nie jest równoznaczny z legalnością implementacji wspólnych rozwiązań w Grupie, które podlegają dalszym obostrzeniom.

Istotna część działalności Inspektora dotyczyła opiniowania dopuszczalnego zakresu wdrożenia regulacji holdingowych, czyli regulacji opracowanych przez przedsiębiorstwo macierzyste przeznaczonych do stosowania przez wszystkie lub większość podmiotów w Grupie. Przedmiotowe działanie było realizowane we współdziałaniu z Biurem Regulacji. W myśl Wytycznych do Programu zgodności z 2019 r. umowy i procedury regulujące współpracę Operatora w ramach przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo muszą być dostosowane do wymagań unbundlingu a w przypadku dokumentów tworzonych w przedsiębiorstwie zintegrowanym pionowo (np. różnego rodzaju procedury, polityki, regulaminy obowiązujące w całej grupie kapitałowej lub porozumienia pomiędzy spółkami z grupy kapitałowej), w skład którego wchodzi Operator powinny być przewidziane rozwiązania polegające na wdrożeniu systemu weryfikacji zgodności tych dokumentów z prawem w zakresie unbundlingu, w szczególności z przepisami odnoszącymi się do kryteriów niezależności Operatora i jego procedurami wewnętrznymi. Od 2019 r. w PSG obowiązuje regulacja pn. „Zasady organizacji i zarządzania obszarem prawno-regulacyjnym w PSG sp. z o.o.”, zgodnie z którą w przypadku wewnętrznego aktu prawnego, którego opracowanie lub zmiana ma na celu wdrożenie regulacji opracowanej przez PGNiG S.A., projekt takiego wewnętrznego aktu prawnego powinien zostać uzgodniony z Inspektorem ds. zgodności, który weryfikuje go w zakresie reguł zgodności wynikających z Programu zgodności oraz zasad niezależności Operatora Sytemu Dystrybucyjnego. W 2021 roku Inspektor opiniował wdrożenie regulacji holdingowych między innymi z obszaru finansowego, ubezpieczeniowego, podatkowego, prawnego, projektów, rozwoju, nieruchomości, korupcji oraz komunikacji. W efekcie zgłaszanych uwag regulacje holdingowe były wdrażane jedynie częściowo, z uwzględnieniem koniecznych modyfikacji lub też nie doszło do ich przyjęcia w PSG z uwagi na reguły unbundlingu, a tak było w przypadku regulacji dotyczącej współpracy ze startupami w GK PGNiG.

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

W ubiegłym roku Inspektor uzgadniał również udział PSG w projektach realizowalnych w GK PGNiG, w ramach których wskazywał na możliwość udziału PSG lub przedstawiał i wyjaśniał przeszkody o charakterze formalnym czy merytorycznym uniemożliwiające zaangażowanie się w dane przedsięwzięcie holdingowe oraz uzasadniał ewentualne dopuszczalne granice zaangażowania się Spółki w ich wykonanie. W poprzednim roku w ramach aktualizacji regulacji wewnętrznej dotyczącej metodyki zarządzania projektami międzyspółkowymi została potwierdzona wcześniej wypracowana ścieżka procedowania takich projektów zapewniająca niezależność decyzyjną OSD na każdym jego etapie począwszy od opracowania po finalizację. Wypracowany mechanizm jest efektywnie stosowany w praktyce. W szczególności konieczne jest każdorazowe uzyskanie zgody PSG na określoną inicjatywę oraz na rozstrzygnięcia cząstkowe w projekcie, jeśli w założeniach takiego przedsięwzięcia przewidziano udział Operatora. Z dopuszczalnego zakresu współdziałania w całości została wyłączona możliwość przekazywania jakichkolwiek danych sensytywnych OSD. W 2021 r. Spółka, powołując się na ww. zasady, kilkakrotnie odmówiła udziału w przedsięwzięciu międzyspółkowym.

W marcu ubiegłego roku z uwagi na strategiczny przedmiot działalności Spółki oraz uzasadnioną potrzebę ochrony jej interesów, Zarząd PSG podjął uchwałę o zawarciu ze wszystkimi pracownikami Spółki umów o zakazie konkurencji w trakcie trwania stosunku pracy. Podjęta przez Zarząd uchwała miała na celu zapewnienie maksymalnej przejrzystości oraz równości zasad i wymogów stawianych w tym zakresie wszystkim pracownikom. Ponadto, przedmiotowa uchwała stanowiła odpowiedź pracodawcy na liczne postulaty pracowników, którzy zawarli taką umowę i oczekiwali podjęcia kroków, zmierzających do zapewnienia transparentności działań pozostałych pracowników. Jednocześnie Zarząd PSG podjął uchwałę o aktualizacji dotychczasowego wzoru umowy o zakazie konkurencji w trakcie trwania stosunku pracy. Inspektor ds. zgodności aktywnie uczestniczył w procesie przygotowania i wdrożenia tego działania. Zgodnie z przyjętą definicją, działalność konkurencyjną w stosunku do działalności Spółki stanowi działalność, która choćby w jednym elemencie (częściowo) pokrywa się z zakresem działalności faktycznie prowadzonej przez Spółkę lub z zakresem działalności planowanej przez Spółkę do prowadzenia. Działalnością konkurencyjną w stosunku do działalności Spółki jest w szczególności działalność usługowa w zakresie dystrybucji i transportu gazu ziemnego, skraplania gazu ziemnego lub regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, działalność polegająca na projektowaniu, budowie lub utrzymywaniu infrastruktury gazowej w zakresie sieci gazowych dystrybucyjnych, w tym stacji LNG, CNG, przyłączaniu klientów, w tym biometanowni lub na dokonywaniu pomiarów jakości i ilości transportowanego gazu. Inspektor jest osobą opiniującą zapytania dotyczące działalności konkurencyjnej formułowane przez pracowników Spółki. W swoich opiniach weryfikuje zagrożenia wynikające z art. 9d ust. 1e pkt 1 Prawa energetycznego w zakresie dotyczącym zakazu łączenia stanowisk w przedsiębiorstwach energetycznych przez osoby zajmujące stanowiska menadżerskie w OSD oraz konfliktu interesów, którego ramy wyznacza pkt 4.3.5. obowiązującego Programu zgodności.

Z istotnych działań, które Spółka rozpoczęła w poprzednich latach i zostało udoskonalane w ubiegłym roku w odniesieniu do relacji z użytkownikami systemu dystrybucyjnego należy wskazać na wprowadzenie nowej funkcjonalności tj. „Portalu Przyłączeniowego”. Dzięki Portalowi wszyscy zainteresowani korzystaniem z gazu ziemnego mogą przesłać

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

odpowiednie dokumenty z dowolnego miejsca i przez 24 godziny na dobę. Na Portalu można między innymi złożyć wnioski o określenie warunków i możliwości przyłączenia do sieci gazowej, zawarcie umowy o przyłączenie a także sprawdzać bieżące informacje o etapach i postępie pracy przyłączeniowych, uzyskać dokumenty końcowe oraz fakturę za przyłączenie. Wydawane dokumenty są akceptowane elektronicznie, czyli bez tradycyjnego podpisu. W 2021 r. poprzez Portal zostało złożonych 85 tys. wniosków o przyłączenie do sieci dystrybucyjnej, natomiast 19 tys. klientów skorzystało z możliwości elektronicznego podpisania umowy o przyłączenie.

W ubiegłym roku miało miejsce odświeżenie strony internetowej PSG dzięki czemu klienci i kontrahenci mogą korzystać z licznych nowych funkcjonalności zaprezentowanych w nowoczesnym layoutie. Przeobrażeniu uległ sposób przedstawienia procesu przyłączeniowego. W części ogólnej można zapoznać się z etapami prac realizowanymi przez PSG i klientów oraz sposobami działania. W Portalu znajdują się opisy poszczególnych kroków, potrzebne dokumenty oraz odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania. Na nowej stronie dostępne są również m.in. mapa i wyszukiwarka jednostek PSG, rozbudowany model pytań i odpowiedzi, wyszukiwarka umożliwiająca odnalezienie treści i informacji zawartych na stronie. Kolejną nowością jest uruchomienie wersji językowej – strona jest dostępna w języku angielskim, na której zamieszczane są wszystkie najważniejsze informacje, między innymi w języku angielskim dostępna jest treść taryfy PSG oraz IRIESD.

Poza działaniami dotyczącymi rozpatrywania konkretnych stanów faktycznych Inspektor, wykorzystując narzędzia dostępne w Spółce, przekazuje informacje o obowiązkach spoczywających na pracownikach Operatora wynikających z Programu zgodności, po to, aby zapewnić zgodność działania Spółki oraz jej pracowników z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, normami wewnętrznymi oraz wytycznymi formułowanymi przez krajowego Regulatora i organy unijne. Intencją Inspektora jest, aby pracownicy, realizując codzienne czynności potrafili samodzielnie ocenić, czy dane działanie jest zgodne z normami Programu i wdrożyć właściwe rozwiązanie. Niewątpliwie rodzaj zagadnień przedstawianych do analizy świadczy o tym, że pracownicy mają świadomość, że reguły zgodności i niezależności operatorskiej mogą dotyczyć każdego obszaru działalności OSD, nie tylko podstawowej, ale również wspierającej.

4. Obowiązek szkoleniowy

W 2021 r. Inspektor ds. zgodności organizował i przeprowadzał szkolenia wstępne oraz okresowe dla pracowników i osób zatrudnionych w PSG według zasad, które zostały opracowane w latach ubiegłych i okazały się efektywne. Szkolenia dla nowozatrudnionych pracowników były przeprowadzane we współpracy z Biurem Polityki Personalnej. W jednostkach terenowych szkolenia realizowali w znaczącej mierze Koordynatorzy ds. programu zgodności współpracujący w tym zakresie z Partnerami HR. Koordynatorzy raz na kwartał raportują do Inspektora ds. zgodności informacje dotyczące zrealizowanych szkoleń, między innymi termin oraz formę szkolenia. Szkolenia odgrywały wiodącą rolę w podnoszeniu świadomości pracowników Spółki o obowiązkach wynikających z Programu zgodności.

W szkoleniach uczestniczyli wszyscy nowozatrudnieni pracownicy Spółki. Obowiązek szkoleniowy wobec pracowników rozpoczynających pracę został zrealizowany

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

w ciągu miesiąca od dnia zatrudnienia, czyli z zachowaniem terminu ustanowionego w pkt 5.1.12.2. Programu zgodności. Szkolenia z Programu zgodności były przeprowadzane także dla praktykantów oraz stażystów odbywających praktykę lub staż w PSG bez względu na zakres czynności realizowanych na rzecz Spółki. Podobnie jak w latach ubiegłych pracownicy oraz ich przełożeni mieli zapewnioną możliwość zgłoszenia chęci uczestnictwa w szkoleniu z Programu zgodności oraz przedstawienia pytań lub problematycznych kwestii do omówienia w trakcie szkolenia. Szkolenie z Programu zgodności stanowi element karty obiegowej przyjęcia do PSG, na której została wyodrębniona pozycja odnosząca się do szkolenia z Programu. W 2021 r. z Programu zgodności zostało przeszkolonych 547 pracowników.

Już od kilku lat w Spółce do szkoleń z Programu zgodności zastosowanie znajduje Platforma Szkoleniowa PSG, dzięki której pracownik może odbyć szkolenie z Programu zgodności w formie online. W ubiegłym roku w związku z panującą pandemią, która spowodowała organicznie kontaktu międzyludzkiego, kluczowym narzędziem szkoleniowym okazała się ww. Platforma Szkoleniowa, dzięki której możliwe było efektywne przeprowadzanie szkoleń z Programu zgodności.

Za pomocą szkolenia e-learningowego uczestnicy szkolenia mają możliwość zapoznania się z treścią Programu, obowiązkiem przestrzegania jego postanowień oraz sankcjami w przypadku ich naruszenia (pkt 5.1.10. Programu). Zakres przedmiotowy szkolenia obejmuje w szczególności następujące kwestie:

- status prawno-regulacyjny PSG;
- kryteria niezależności OSD;
- reguły unbundlingu;
- granice nadzoru właścicielskiego;
- charakter prawny, cele i zakres Programu;
- obowiązki pracowników PSG i usługobiorców wynikające z Programu;
- zasady ochrony sensytywnych informacji handlowych;
- sytuacje, w których może wystąpić konflikt interesów;
- przypadki stosowania postanowień Programu w praktyce;
- sankcje wynikające z naruszenia Programu przez Spółkę.

Elementem szkolenia z Programu zgodności każdorazowo są zagadnienia dotyczące niezależności OSD. Szkolenie e-learningowe zawiera moduł dotyczący zasad rozdziału, którymi jest objęty Operator, tj. rozdziału prawnego, księgowego oraz organizacyjnego. Ponadto w ramach szkolenia wyjaśniane są zasady autonomii operatorskiej, w tym niezależności kadry menadżerskiej OSD i jakie działania stanowią naruszenie tej reguły. W szczególności zakazy i nakazy wynikające z art. 9d ust. 1d oraz 1e Prawa energetycznego. W trakcie szkolenia prezentowane są również granice wykonywania praw nadzorczych przedsiębiorstwa macierzystego wobec Operatora Dystrybucyjnego wyznaczone przepisem art. 9d ust. 3 Prawa energetycznego.

W szkoleniu e-learningowym szczegółowo zostały przedstawione aspekty prawne i praktyczne dotyczące ochrony sensytywnych informacji handlowych oraz konfliktu interesów w rozumieniu Programu zgodności. Szkolenie zawiera liczne przykłady pozwalające lepiej zrozumieć zagadnienia ujęte w Programie. Dokładne wyjaśnienie

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

przedmiotowych zagadnień ma przeciwdziałać wszelkim nadużyciom w tym obszarze. Kluczowym zamierzeniem było jednak uświadomienie pracownikom wagi i znaczenia reguł zgodności oraz roli OSD dla prawidłowego rozwoju konkurencyjnego rynku gazu.

Ww. forma szkolenia posiada bogatą oraz ciekawą interaktywną grafikę, ponadto została tak skonstruowana, aby pracownik musiał obligatoryjnie zapoznać się z każdą częścią szkolenia. Pracownik nie może pomijać poszczególnych elementów szkolenia. Podczas szkolenia uczestnik poznaje przykłady możliwych naruszeń postanowień Programu zgodności, które zostały przedstawione w sposób czytelny i estetyczny. Celem takiego działania był jasny przekaz w zakresie praktyk, których należy unikać podczas pracy u Operatora. Szkolenie kończy się testem, który jest QUIZ-em wiedzy o Programie zgodności PSG i zasadach jego stosowania. Zdanie testu jest warunkiem poprzedzającym pobranie przez pracownika oświadczenia o obowiązku przestrzegania Programu zgodności.

Po odbytym szkoleniu w ubiegłym roku tak jak w latach poprzednich każdy pracownik składał oświadczenie o zapoznaniu się z Programem i sankcjami z tytułu niezachowywania jego reguł. Oświadczenie zawiera zobowiązanie do jego przestrzegania i jest składane zgodnie z obowiązującym wzorem (pkt 5.1.10. Programu). Oświadczenia pracowników są przechowywane w aktach osobowych.

Obecnie na końcowym etapie jest wprowadzenie zmian do szkolenia e-learningowego z Programu zgodności w związku z aktualizacją Programu, która miała miejsce w październiku 2021 r. Zmiany dotyczą między innymi obszarów związanych z:

- ochroną informacji sensytywnych,
- zarządzaniem infrastrukturą teleinformatyczną,
- obsługą klienta,
- komunikacją oraz sponsoringiem,
- badaniami i rozwojem,
- funkcjonowaniem OSD w holdingu,
- outsourcingiem oraz centralizacją usług oraz zakupów.

Inspektor zamierza przeprowadzić szkolenie ze zmienionego Programu zgodności w 2022 r. w głównej mierze z wykorzystaniem ww. szkolenia e-learningowego.

5. Skargi i wnioski dotyczące Programu zgodności

Informacje zgromadzone przez Inspektora ds. zgodności pozwalają stwierdzić, że w 2021 roku postanowienia Programu zgodności w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o. były realizowane prawidłowo, w szczególności:

- nie wpłynęły skargi dotyczące stosowania postanowień Programu;
- nie wpłynęły zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia konfliktu interesów;
- nie zwracano się o wydanie wiążącej interpretacji postanowień Programu w oparciu o pkt. 5.2.4. Programu.

Natomiast podobnie jak w latach ubiegłych wpłynęły liczne pytania o interpretację przepisów Programu zgodności w odniesieniu do konkretnych stanów faktycznych. Bazując na prowadzonej ewidencji spraw z obszaru zgodności i niezależności OSD należy stwierdzić, że z roku na rok rośnie liczba zgłaszanych pytań oraz wniosków, co świadczy

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

o większym zrozumieniu obowiązków wynikających z Programu zgodności wśród kadry pracowniczej.

Przestrzeganie zasad równości i niedyskryminacji w prowadzeniu działalności dystrybucyjnej stanowi cel nadrzędny dla PSG, ponieważ beneficjentem należycie wykonywanych obowiązków przez OSD jest użytkownik systemu. Spółka dokłada wszelkich starań, aby odbiorcy paliwa gazowego postrzegali Operatora Sieciowego jako profesjonalny podmiot, działający transparentnie na rzecz rozwoju rynku dystrybucji paliw gazowych. Inspektor ds. zgodności inicjuje wdrażanie narzędzi mających na celu zwiększenie świadomości pracowników Spółki o regułach zgodności, jednakże te działania są mocno wspierane przez Zarząd Spółki, podkreślający wielokrotnie w ramach komunikacji wewnętrznej oraz zewnętrznej pierwszorzędne znaczenie reguł unbundlingu oraz zgodności w relacjach z przedsiębiorstwem zintegrowanym pionowo oraz uczestnikami rynku spoza holdingu.

W 2021 r. pracownicy Spółki wielokrotnie zwracali się do Inspektora o zajęcie stanowiska odnośnie planowanych działań. Część spraw dotycząca zadań realizowanych przez jednostki terenowe Spółki była kierowana bezpośrednio do Koordynatorów ds. programu zgodności. Inspektor, działając na podstawie pkt. 5.2.3. Programu zgodności, dokonywał interpretacji postanowień Programu, przedstawiając ryzyka oraz rekomendacje w zakresie możliwego sposobu rozstrzygnięcia poszczególnych spraw wraz z argumentacją przemawiającą za podjęciem lub zaniechaniem określonego działania. Pytania dotyczyły inicjatyw podejmowanych przez poszczególne obszary merytoryczne Spółki, dopuszczalnego zakresu wdrożenia regulacji holdingowych oraz działań realizowanych w ramach prac projektowych, szczegółowo przedstawione w rozdziale 4 niniejszego Sprawozdania. Od 2021 r. Inspektor realizuje nowe obowiązki w zakresie opiniowania pytań dotyczących zakazu konkurencji oraz konfliktu interesów, w ramach których weryfikuje ryzyka dotyczące reżimu prawno-regulacyjnego, który obowiązuje OSD.

Inspektor w swoich odpowiedziach udzielanych obszarom merytorycznym bardzo mocno akcentował reguły równego i niedyskryminacyjnego traktowania użytkowników systemu dystrybucyjnego, co w konkretnych sprawach oznaczało konieczność zaniechania określonego działania lub wdrożenia jego korekty. Inspektor przedstawiał możliwe scenariusze zachowań tak, aby przyjęty model działania nie prowadził do nieprawidłowości w obszarze Programu zgodności oraz niezależności OSD. Stanowiska Inspektora w poszczególnych sprawach były poparte uzasadnieniem zawierającym analizę właściwych przepisów prawa oraz wytycznych organów krajowych i unijnych. W 2021 r. Inspektor podjął interwencję w 270 sprawach a ponadto realizował działania w ramach projektów wewnętrznych PSG. W ubiegłym roku Inspektor był zaangażowany jako Członek Zespołu Projektowego w przedsięwzięcia dotyczące nabycia infrastruktury, rozwoju rynku biometanu oraz wodoru a także budowania analiz opłacalności. Ponadto w jednej ze spraw zostało skierowane pismo do Prezesa URE z wnioskiem o interpretację przepisów prawa.

Pytania kierowane do Inspektora w 2021 r. odnosiły się do działań podejmowanych przez poszczególne obszary merytoryczne PSG, relacji w ramach Grupy Kapitałowej PGNiG oraz do relacji zewnętrznych z podmiotami spoza Grupy, tj. z odbiorcami paliwa

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

gazowego, spółkami obrotu, Operatorem Systemu Przesyłowego oraz innymi Operatorami Systemu Dystrybucyjnego. Liczne pytania dotyczyły działalności komunikacyjnej Spółki, organizowania i udziału w wydarzeniach i konferencjach branżowych, angażowania się w przedsięwzięcia B+R oraz zasad prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, realizacji projektów oraz możliwego zakresu współdziałania z uczestnikami rynku w ramach poszczególnych przedsięwzięć, nadzoru właścicielskiego, bilansowania, reguł dopuszczalnej współpracy z podmiotami zewnętrznymi w zakresie gazyfikacji, udostępniania na zewnątrz informacji sensytywnych Spółki, a także działalności ubezpieczeniowej, procesów inwestycyjnych, działalności nieregulowanej, zarządzania nieruchomościami oraz możliwości zasiadania pracowników OSD w Radach Nadzorczych innych podmiotów gospodarczych.

Zgodnie z tym, co zostało wskazane w rozdziale 3 niniejszego Sprawozdania Inspektor często zajmował stanowisko dotyczące przedsięwzięć holdingowych lub inicjatyw wdrażanych przez właściciela, PGNiG S.A. Najczęściej opinie dotyczyły możliwego zaangażowania pracowników w projekty międzyspółkowe, outsourcingu usług, przeprowadzenia zakupów wspólnych z udziałem Operatora oraz kwestii związanych z przekazywaniem informacji do Właściciela w ramach wykonywanego nadzoru właścicielskiego, którego granice określa art. 9d ust. 3 Prawa energetycznego. Istotną część zadań koncentrowała się na zagadnieniach związanych z dopuszczalnym zakresem wdrożenia polityk holdingowych z poszanowaniem zasad niezależności OSD.

Inspektor prowadził efektywną współpracę z komórkami merytorycznymi Spółki, w szczególności realizującymi podstawowe procesy operatorskie tj. z obszarem obsługi klienta, świadczenia usługi dystrybucyjnej, bilansowania gazu, transportu gazu, inwestycji, energii, bezpieczeństwa, zakupów, strategii i rozwoju, nieruchomości oraz komunikacji. W przypadku zaistnienia wątpliwości dotyczących wdrożenia określonego działania na gruncie niezależności OSD lub zasady równoprawnego traktowania użytkowników systemu dystrybucyjnego, właściwe Departamenty lub Biura Spółki występowały do Inspektora o zajęcie stanowiska w sprawie. Zadaniem Inspektora było przede wszystkim przedstawienie rekomendacji właściwego zachowania oraz szczegółowe wyjaśnienie aspektów konkretnej sprawy. Wielokrotnie analizowane zagadnienia były przedmiotem szerszych konsultacji i licznych spotkań celem wypracowania w pełni transparentnego rozwiązania, uwzględniającego biznesowy element działalności Operatora.

W ubiegłym roku, podobnie jak w latach ubiegłych, Inspektor aktywnie uczestniczył w procesie opiniowania wewnętrznych aktów prawnych przyjmowanych do stosowania w PSG. Rola Inspektora polegała na uzgadnianiu treści postanowień regulacji wewnętrznych, w tym proponowania zmian ich brzmienia. Przedmiotem gruntownej analizy Inspektora były regulacje, które zawierały postanowienia odnoszące się do reguł zgodności, między innymi w obszarach bezpieczeństwa danych, badań i rozwoju, ICT, rachunkowości, ubezpieczeń, prawnym, nieruchomości, komunikacji oraz sponsoringu. Szczególne zainteresowanie Inspektora koncentrowało się na proponowanych narzędziach działania Operatora pod kątem ich spójności z zasadami równoprawnego traktowania użytkowników systemu dystrybucyjnego oraz niezależności operatorskiej. W zakresie konsultacji wewnętrznych aktów prawnych Inspektor aktywnie współpracował z pracownikami Biura Regulacji odpowiedzialnymi za legislację wewnętrzną.

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że opinie wydawane przez Inspektora ds. zgodności w ubiegłym roku jak i w latach poprzednich nie dotyczyły jedynie zagadnień związanych bezpośrednio z Programem zgodności, ale również skomplikowanych kwestii odnoszących się do reguł niezależności operatorskiej określonych w przepisach art. 9d ust. 1d i 1e Prawa energetycznego oraz konfliktu interesów. Zgodnie z powołanymi przepisami prawa OSD będący w strukturze przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo pozostaje pod względem formy prawnej i organizacyjnej oraz podejmowania decyzji niezależny od innych działalności niezwiązanych z dystrybucją paliw gazowych. Operator powinien mieć pełną niezależność w zakresie zatwierdzonego planu finansowego, w szczególności w odniesieniu do autonomii decyzyjnej. Regulacja dotycząca unbundlingu funkcjonalnego ma gwarantować przestrzeganie zasady równego traktowania wszystkich użytkowników oraz potencjalnych użytkowników systemu oraz uniemożliwiać faworyzowanie określonych przedsiębiorców w stosunku do pozostałych.

W ubiegłym roku Inspektor opiniował zagadnienia odnoszące się do relacji OSD wobec innych Spółek z GK PGNiG, czuwając nad zachowywaniem dopuszczalnych granic współpracy w Grupie Kapitałowej. W efekcie tych działań Spółka wstrzymała swój udział w przedsięwzięciach opracowanych jednolicie dla Spółek z GK PGNiG. W ramach tych działań Inspektor wyjaśniał, dlaczego określone inicjatywy, projekty, regulacje nie mogą zostać wdrożone przez Operatora albo ich implementacja wymagać będzie wprowadzenia określonych modyfikacji. Niezależność decyzyjną OSD w zakresie ewentualnego angażowania się Operatora w przedsięwzięcia międzyspółkowe w holdingu zapewnia wewnętrzna regulacja wymagająca każdorazowo zgody Zarządu OSD na taki udział oraz na poszczególne działania podejmowane w projekcie.

W poprzednich latach, w tym w 2021 r., Inspektor korzystał z rozwiązania przewidzianego wprost w nowych Wytycznych do Programu zgodności z 2019 r. i skierował dwa zapytania do Organu Regulacyjnego w sprawie interpretacji przepisów Prawa energetycznego w związku z planowanym działaniem w GK PGNiG z udziałem PSG, które budziło wątpliwości o charakterze prawno-regulacyjnym. Zgodnie z treścią ww. Wytycznych (rozd. VI „Wdrożenie i realizacja Programu”) Inspektor jest upoważniony do występowania do Prezesa URE o ocenę lub interpretację postanowień Programu. Analogiczne postanowienie zostało ujęte w aktualizacji Programu zgodności, która zacznie obowiązywać od dnia 28 kwietnia 2022 t., tj. w pkt 7.4 rozdz. II „Wdrożenie i realizacja Programu”. W treści pisma Spółka przedstawiła argumentację uzasadniającą dopuszczalność wdrożenia analizowanego działania. Obecnie Spółka czeka na końcowe stanowisko Prezesa URE, w zakresie pytania sformułowanego w ubiegłym roku a dotyczącego zajmowania wspólnych nieruchomości przez Operatora i podmiot z holdingu. Niewątpliwie możliwość uzyskania stanowiska Organu Regulacyjnego jest efektywnym narzędziem minimalizacji ryzyk w zakresie reguł niezależności, których stosowanie w praktyce w odniesieniu do konkretnych stanów faktycznych nastęrcza trudności a błędna interpretacja w razie podjęcia decyzji biznesowej o uruchomieniu określonego działania grozi dotkliwymi sankcjami administracyjnymi.

Aktywność Inspektora w obszarze niezależności OSD pozostaje spójna z postanowieniami Regulaminu Organizacyjnego Oddziału Wsparcia PSG stanowiącymi, że poza zagadnieniami bezpośrednio związanymi ze stosowaniem i przestrzeganiem Programu zgodności, do zadań Inspektora należy wydawanie opinii dotyczących

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

niezależności Operatora Systemu Dystrybucyjnego. Pracownicy mogą zgłaszać skargi dotyczące realizacji reguł Programu bezpośrednio do Inspektora, Koordynatorów ds. programu zgodności lub z wykorzystaniem adresu e mail zgodnosc@psgaz.pl, który powstał wyłącznie na potrzeby dotyczące informowania o nieprawidłowościach w obszarze zgodności. Inspektor przypomina o istniejących kanałach komunikacji w obszarze zgodności, wykorzystując takie narzędzia jak Newsletter, Intranet oraz Gazpress – jest to kwartalnik wydawany w PSG.

6. Środki ochrony informacji sensytywnych

PSG opracowała i wdrożyła środki o charakterze regulacyjnym oraz technicznym, których celem jest zapewnienie najwyższego poziomu bezpieczeństwa danych przetwarzanych przez Spółkę. Z każdym rokiem te środki są rozbudowywane o nowe mechanizmy zwiększające bezpieczeństwo operacji wykonywanych na bazach danych Spółki. W ostatnich latach istotną część działań PSG w zakresie ochrony różnej kategorii danych poufnych OSD koncentruje się na zapewnieniu bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni.

Nad przestrzeganiem zasad ochrony informacji czuwają właściwe komórki organizacyjne Spółki, w szczególności Departament Ochrony Informacji i Obiektów, w którego skład wchodzi Biuro Ochrony Informacji oraz Biuro Bezpieczeństwa Teleinformatycznego a także w pewnym zakresie Departament Teleinformatyki. W zakresie ochrony sensytywnych informacji handlowych obowiązki spoczywają również na Inspektorze ds. zgodności. Właściciele wskazanych obszarów merytorycznych współpracują ze sobą w procesie zarządzania informacjami, w szczególności ich udostępniania podmiotom zewnętrznym.

W PSG chronione są następujące grupy informacji:

- sensytywne informacje handlowe w rozumieniu Prawa energetycznego oraz Programu zgodności,
- informacje niejawne w rozumieniu ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych,
- dane osobowe w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE,
- informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji,
- informacje poufne w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi,
- inne informacje prawnie chronione.

Spółka sprawuje ochronę ww. grup informacji na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz właściwych regulacji wewnętrznych, które w znacznej mierze zostały przyjęte w latach ubiegłych i podlegały aktualizacji również w minionym roku. W Spółce szczegółowe zasady oraz sposób postępowania z informacjami prawnie chronionymi regulują następujące akty prawa wewnętrznego:

- „Instrukcja przetwarzania informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „zastrzeżone” wprowadzona do stosowania zarządzeniem Prezesa Zarządu nr 57/2017 z dnia 8 czerwca 2017 roku;

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

- „Plan ochrony informacji niejawnych” wprowadzony do stosowania zarządzeniem nr 24/2017 Prezesa Zarządu z dnia 20 marca 2017 roku;
- „Zasady ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.” wprowadzone do stosowania zarządzeniem Prezesa Zarządu nr 2/2021 z dnia 8 stycznia 2021 roku;
- „Zasady ochrony danych osobowych w PSG” wprowadzone do stosowania zarządzeniem Prezesa Zarządu nr 126/2018 z dnia 29 października 2018 roku;
- „Instrukcja ochrony sensytywnych informacji handlowych w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.” wprowadzona do stosowania zarządzeniem Prezesa Zarządu nr 104/2019 z dnia 3 grudnia 2019 roku;
- „Zasady bezpieczeństwa fizycznego w zakresie ochrony osób, mienia i informacji” wprowadzone do stosowania zarządzeniem Prezesa Zarządu nr 132/2018 z dnia 7 listopada 2018 roku;
- „Zasady zarządzania incydentami bezpieczeństwa w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.” wprowadzona do stosowania zarządzeniem Prezesa Zarządu nr 22/2021 z dnia 22 marca 2021 roku;
- „Zasady zarządzania ciągłością działania środowiska teleinformatycznego w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.” wprowadzone do stosowania zarządzeniem Prezesa Zarządu nr 34/2020 z dnia 16 kwietnia 2020 roku;
- „Zasady Bezpieczeństwa Teleinformatycznego w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.” wprowadzone do stosowania zarządzeniem Prezesa Zarządu nr 107/2021 z dnia 14 grudnia 2021 roku;
- „Bezpieczeństwo aktywów informacyjnych w PSG” wprowadzone do stosowania zarządzeniem Prezesa Zarządu nr 114/2020 z dnia 22 grudnia 2020 roku;
- „Wymagania bezpieczeństwa dla systemów teleinformatycznych przeznaczonych do realizacji Usług IT w PSG sp. z o.o.” wprowadzone do stosowania zarządzeniem Prezesa Zarządu nr 81/2021 z dnia 17 września 2021 roku;
- „Instrukcja prowadzenia kontroli z zakresu stanu bezpieczeństwa osób i mienia, zadań obronnych, zasobów informacyjnych oraz bezpieczeństwa teleinformatycznego w PSG sp. z o.o.” wprowadzona do stosowania zarządzeniem Prezesa Zarządu z dnia 30 listopada 2015 roku nr 124/2015.

Z perspektywy przepisów Programu zgodności kluczowe znaczenie ma ochrona sensytywnych informacji handlowych. Sensytywne informacje handlowe, czyli wrażliwe informacje gospodarcze, które w razie ich nieprawidłowego przetwarzania, mogą być źródłem nieuprawnionych korzyści handlowych są chronione w PSG na podstawie art. 9c ust. 4a Prawa energetycznego, przepisów Programu zgodności oraz ww. „Instrukcji ochrony sensytywnych informacji handlowych”. W myśl powołanych przepisów OSD obowiązany jest zachować poufność informacji handlowych, które uzyskał w trakcie wykonywania działalności oraz zapobiegać ujawnianiu, w sposób dyskryminacyjny, informacji o własnej działalności, które mogą powodować korzyści handlowe (art. 9c ust. 4a Prawa energetycznego). Przykładowy katalog informacji sensytywnych został ujęty w pkt 4.1.6. Programu zgodności. Wśród danych sensytywnych znalazły się między innymi informacje handlowe oraz rozliczeniowe, wynikające z umów zawieranych przez OSD z użytkownikami systemu dystrybucyjnego.

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

Od 2019 r. proces ochrony sensytywnych informacji handlowych jest realizowany z uwzględnieniem obostrzeń wynikających z Wytycznych do Programu zgodności z 2019 r. W treści Wytycznych doprecyzowano definicję informacji sensytywnych oraz określono kategorie danych, które stanowią wrażliwe dane operatorskie, do których zaliczono między innymi informacje dotyczące osób trzecich (na przykład odnoszące się do obecnych lub potencjalnych użytkowników systemu), warunki finansowe oraz warunki umów, dane umożliwiające przygotowanie dedykowanych ofert, dane umożliwiające segmentację odbiorców, zmniejszenie kosztów akwizycji i utrzymania odbiorcy a także inne informacje o systemie zarządzanym przez Operatora i o jego działalności, które mogą przynosić korzyści handlowe. Wytyczne jednoznacznie stanowią, że holding nie może wejść w posiadanie danych sensytywnych Operatora z pokrzywdzeniem innych uczestników rynku, tym samym Inspektor opiniując zakres możliwych do przekazania właścicielowi informacji każdorazowo wyklucza udostępnienie danych, które posiadają wartość gospodarczą. W myśl Wytycznych informacje, które mógłby przynieść korzyść handlową, nie powinny być przekazywane przedsiębiorstwu zintegrowanemu pionowo lub podmiotom z nim powiązanym przed ich udostępnieniem wszystkim uczestnikom rynku.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2021 r. Inspektor aktywnie uczestniczył w procesie udostępniania sensytywnych informacji handlowych na zewnątrz. Proces opiniowania danych przetwarzanych przez Spółkę był realizowany we współpracy z Departamentem Ochrony Informacji i Obiektów, z Koordynatorami ds. zgodności w oddziałach terenowych Spółki oraz kierownikami departamentów merytorycznych właściwych ze względu na przedmiot zapytania. Inspektor opiniował również wykorzystanie historycznych danych sensytywnych do opracowania tematów prac magisterskich, doktorskich, podyplomowych oraz prac na zakończenie studiów MBA związanych z dystrybucją paliwa gazowego.

Wszelka współpraca z osobami trzecimi, która wiązała się z przekazywaniem sensytywnych informacji handlowych, realizowana była na podstawie umowy o poufności. Wielokrotnie Spółka z uwagi na zakres przedmiotowy informacji sensownych oraz spoczywający na PSG obowiązek ochrony odmawiała przekazania danych podmiotowi zewnętrznemu, w szczególności, jeśli wniosek o udostępnienie informacji nie zawierał uzasadnienia merytorycznego dla realizacji żądania. Inspektor był zaangażowany w opiniowanie umów oraz porozumień z osobami trzecimi, na podstawie których miały być przekazywane informacje dotyczące działalności Operatora.

W ostatnich latach istotnie wzrosła liczba pism ze strony jednostek samorządu terytorialnego zawierających wnioski odnośnie udostępniania danych o zużyciu paliwa gazowego, stanie technicznym gazociągów, liczbie odbiorców paliwa gazowego oraz innych dotyczących rozwoju i eksploatacji systemu dystrybucyjnego. Przedmiotowe dane zgodnie z uzasadnieniem prezentowanym przez wnioskujących miały w większości posłużyć do opracowania projektów założeń zapatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla określonej jednostki samorządu terytorialnego na lata przyszłe. Powyższe zapytania były kierowane do poszczególnych Oddziałów PSG, gdzie były rozpatrywane przez Koordynatorów ds. zgodności. W przypadku wątpliwości Koordynator konsultował treść odpowiedzi z Inspektorem ds. zgodności. Z zakresu przekazania wyłączane były informacje pozwalające na identyfikację odbiorcy paliwa gazowego jako nadmiarowe w stosunku do celu ich przetwarzania przez organ administracji

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

publicznej. Inspektor akcentował zasady szczególnej ochrony danych sensytywnych także z podmiotami niebędącymi użytkownikami systemu dystrybucyjnego.

Inspektor aktywnie wspierał Departament Ochrony Informacji i Obiektów w działaniach na rzecz ochrony cyberbezpieczeństwa Spółki. Dodatkowo od zeszłego roku każdy pracownik Spółki oraz nowozatrudniona osoba zobowiązani są odbyć szkolenie z cyberbezpieczeństwa, zawierające opis zagrożeń oraz sposobu ochrony przed nimi. Szkolenie koncentruje się na bezpiecznym przetwarzaniu danych online oraz rodzajach nadużyć w przestrzeni wirtualnej. Przedmiotowe szkolenie w postaci e-learningu jest prowadzone przez Departament Ochrony Informacji i Obiektów. Aspekty dotyczące cyberbezpieczeństwa nabierają szczególnego znaczenia także w odniesieniu do aktywności operatorskiej, zważywszy na postępującą informatyzację działalności sieciowej. Warto dodać, że Komisja Europejska postrzega transformację cyfrową systemu energetycznego jako istotny element spełnienia celów związanych z redukcją emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 55% do 2030 r. oraz osiągnięciem neutralności klimatycznej do 2050 r.

W ubiegłym roku Inspektor czuwał nad transparentnością wymiany informacji pomiędzy Operatorem a przedsiębiorstwem macierzystym. Z uwagi na ograniczony zakres prawa spółki matki do sprawowania nadzoru nad działalnością Spółki Dystrybucyjnej, którego ramy określa art. 9d ust. 3 Prawa energetycznego, Inspektor w odniesieniu do pojedynczych stanów faktycznych badał, czy pytanie o przekazanie wnioskowanych danych mieściło się w granicach uprawnień właściciela. Brak zaistnienia przesłanek uprawniających do żądania danych lub niejasne podstawy prawne skutkowały wydaniem opinii o odmowie udostępnienia informacji. Inspektor sprawował kontrolę nad przepływem informacji pomiędzy PSG a PGNiG S.A. we współpracy z Biurem Organizacji i Nadzoru. Przedmiotowe współdziałanie polegało na kierowaniu do Inspektora pism spółki matki, które zawierały żądanie o przekazanie danych lub które choćby pośrednio dotyczyły obszaru zgodności. Proces ten przebiegał tak jak w latach ubiegłych.

Inspektor brał również udział w procesie udostępniania informacji na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, w szczególności w zakresie istnienia podstawy do zastosowania art. 5 (ograniczenie dostępu do informacji publicznej) z uwagi na to, że dana informacja jest kwalifikowana jako informacja sensytywna Operatora na podstawie art. 9c ust. 4a Prawa energetycznego. Te działania realizowane były we współpracy z Biurem Regulacji. Ponadto Inspektor w porozumieniu z Biurem Prawnym uczestniczył w konsultacji treści umów o poufności zawieranych z kontrahentami PSG przy realizacji poszczególnych projektów. Zależnie od rodzaju działalności prowadzonej przez podmiot, który przystępował do umowy o poufności, rekomendowane były postanowienia wyłączające dane sensytywne z obowiązku udostępnienia drugiej stronie.

7. Podsumowanie

Działania realizowane w obszarze zgodności w 2021 r. były kontynuacją konsekwentnie realizowanej polityki Spółki od 2013 r., kiedy Prezes URE zatwierdził obecnie obowiązujący Program zgodności. Niewątpliwie jednak od 2019 r., kiedy zostały opublikowane przez Prezesa URE nowe Wytyczne do Programu zgodności, nastąpiła intensyfikacja działań na rzecz zapewnienia jak najpełniejszego poszanowania reguł zgodności

Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

oraz niezależności OSD. Znalazło to wyraz we wdrażaniu przez Spółkę nowych rozwiązań i korygowaniu stosowanych mechanizmów, których stosowanie mogło budzić pewne wątpliwości w związku z obranym przez polski Organ Regulacyjny kierunkiem bardziej rygorystycznego podejścia do rozumienia zasady niedyskryminacji oraz autonomii operatorskiej.

Wysokie zaangażowanie kadry menadżerskiej PSG w przestrzeganie zasad Programu zgodności owocowało podejmowaniem skorygowanych działań zgodnych z obowiązkami spoczywającymi na OSD. Nie zawsze stanowiska zajmowane przez Inspektora w odniesieniu do konkretnych stanów faktycznych były spójne z oczekiwanymi celami biznesowymi jednak pierwszeństwo znajdowało postępowanie nienaruszające norm prawa. Należy stwierdzić, że świadomość odmienności otoczenia prawno-regulacyjnego, w którym funkcjonuje Operator Dystrybucyjny w Spółce jest wysoka i satysfakcjonująca. Impuls w zakresie poszanowania reguł zgodności płynie od Zarządu Spółki do menadżerów niższych szczebli, którzy są odpowiedzialni i egzekwują właściwe postawy od podległych pracowników.

W ostatnich latach zwiększyła się skala działalności opiniodawczej Inspektora, ale zakres tematyczny analizowanych zagadnień był podobny i dotyczył w szczególności relacji w GK PGNiG, kwestii strategicznych, infrastrukturalnych (w tym dotyczących systemów ICT), rozwojowych, komunikacyjnych oraz przekazywania danych sensytywnych. Inspektor często był pytany przez Zarząd Spółki i zajmował stanowisko w sprawach kluczowych dla jej prawidłowego i zgodnego z prawem funkcjonowania. Inspektor aktywnie działał jako członek zespołów projektowych, analizując kwestie prawno-regulacyjne w konkretnych sprawach dotyczących obecnej i przyszłej roli Operatora na rynku gazu, między innymi w odniesieniu do zatłaczania biometanu do sieci gazowej oraz transportu wodoru przy wykorzystaniu systemu dystrybucyjnego. Równolegle Inspektor uczestniczył w wewnętrznym procesie legislacyjnym, opiniując przepisy aktów prawa wewnętrznego opracowywanych na podstawie polityk holdingowych. Należy zaakcentować, że ze szczególną uwagą były traktowane kwestie odrębności OSD w holdingu i granic dopuszczalnych relacji z właścicielem.

Ponadto w 2021 roku Inspektor wdrażał rozwiązania, które celem było rozpowszechnianie wiedzy o obowiązkach wynikających z Programu oraz przepisów Prawa energetycznego dotyczących statusu Spółki jako Operatora Systemu Dystrybucyjnego między innymi poprzez liczne szkolenie z Programu zgodności, które były przeprowadzane za pomocą nowoczesnej platformy e-learningowej, która stała się narzędziem efektywnego szkolenia pracowników zwłaszcza w okresie trwającej pandemii COVID-19. Podejmowane działania były ukierunkowane na budowanie świadomości pracowników w obszarze zgodności, kreowanie prawidłowych relacji z interesariuszami zewnętrznymi oraz ulepszanie istniejących mechanizmów. Inspektor określał prawidłowe zachowania wobec klientów oraz kontrahentów zgodnie z rolą, jaką PSG odgrywa na rynku, czyli neutralnego Operatora umożliwiającego rozwój konkurencji w segmencie sprzedaży paliwa gazowego. Ta inicjatywa będzie kontynuowana i rozwijana w kolejnych latach.

Od 2019 roku Inspektor istotną część swoich działań poświęcił zapewnieniu właściwego zrozumienia wymogów wynikających z nowych Wytycznych do Programu zgodności z 2019 r. oraz przygotowaniu Programu zgodności, który wdrażałby rozwiązania

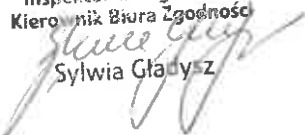
Sprawozdanie roczne
z realizacji Programu zgodności w 2021 roku w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o.

wynikające z ww. Wytycznych. Bezspornie zaostrezenie podejście Prezesa URE do przestrzegania przez Operatora reguł zgodności nie tylko rzutuje na relacje z uczestnikami rynku, sprzedawcami oraz odbiorcami paliwa gazowego, ale również na współdziałanie OSD z innymi Spółkami w ramach przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, którego częścią jest PSG. Operator musi jednoznacznie precyzować dopuszczalne granice współpracy z właścicielem, tak aby nie naruszyć praw przedsiębiorstwa macierzystego wynikających z pełnionego nadzoru nad OSD, a jednocześnie przestrzegać wymogów unbundlingu oraz zgodności.

Tak jak to zostało wskazane wcześniej 19 października 2021 roku zakończył się proces zatwierdzania zaktualizowanego Programu zgodności dla PSG. Wyznawaniem stojącym przed Inspektorem ds. zgodności w 2022 roku będzie wdrożenie zaktualizowanego Programu zgodności w Spółce, w tym między innymi przeszkolenie wszystkich pracowników PSG z reguł wynikającej z ww. aktualizacji. Inspektor będzie dążył do tego, aby poprzez dostępne w Spółce narzędzia przekazać pracownikom w sposób efektywny i zrozumiały wiedzę o nowych obowiązkach, które będą na nich spoczywać w związku z wejściem w życie zmienionego Programu zgodności. Inspektor planuje w tym zakresie między innymi uruchomienie dedykowanego szkolenia e-learningowego.

Inspektor niezależnie od postępowania ws. aktualizacji Programu zgodności PSG, które było prowadzone w okresie 2019-2021 podejmowała działania w duchu nowych Wytycznych, o których mowa powyżej. Tym samym wydając opinie i zajmując stanowiska w odniesieniu do poszczególnych zagadnień merytorycznych Inspektor często powoływał się na interpretację przepisów prawa zawartych w Wytycznych. Dotyczyło to w szczególności obszarów ICT, bezpieczeństwa teleinformatycznego, rozwoju, nieruchomości, udostępnienia informacji sensytywnych oraz komunikacji i sponsoringu. Zmiana postępowania została też wprowadzona w odniesieniu do działalności badawczo-rozwojowej oraz zakupów wspólnych. Niewątpliwie dużym ułatwieniem w kwalifikacji określonego zachowania jako dopuszczalnego okazały się jasne reguły i przykłady ujęte w Wytycznych, w szczególności w zakresie przestrzegania i komunikowania odrębnej tożsamości Operatora.

Przestrzeganie zasad równości i niedyskryminacji w prowadzeniu działalności dystrybucyjnej stanowi priorytet dla PSG, ponieważ beneficjentem należycie wykonywanych obowiązków przez OSD jest użytkownik systemu. Spółka dokłada wszelkich starań, aby odbiorcy paliwa gazowego postrzegali Operatora Systemu Dystrybucyjnego jako profesjonalny podmiot, działający transparentnie na rzecz rozwoju rynku dystrybucji paliwa gazowych. Takie podejście wpisuje się w oczekiwanie wyrażone w Wytycznych do Programu zgodności z 2019 r., w których Organ Regulacyjny zaakcentował rolę OSD jako „niezależnego, bezstronnego i transparentnego moderatora rozwoju rynku”.

Inspektor ds. Zgodności
Kierownik Biura Zgodności

Sylwia Gładysz